

Juryrapport
Cabaretprijzen
Seizoen 2022-2023

Voorwoord van de jury

22-23 was het eerste volwaardige theaterseizoen sinds 19-20. Veel cabaretiers hebben ons afgelopen jaar op de hoogte gebracht van de belangrijke levensgebeurtenissen die in de tussentijd hebben plaatsgevonden. Voor politieke actualiteit hebben we de oudejaarsconferenties, in andere programma's zagen we engagement eerder op langlopende onderwerpen als klimaatverandering en identiteitsvraagstukken.

Onze toenemend digitale wereld spoort aan tot andere manieren van luisteren en maken. We zagen voorstellingen met meerdere, kortere spanningsbogen en losse scènes in plaats van één lange boog. Makers als nOOb, Christian van Eijkelenburg en Merijn Scholten, weten hun maatschappelijke observaties met vrolijk absurdisme uit te werken tot programma's die grappig zijn en tegelijkertijd onze tijd goed vatten. Dit is niet voorbehouden aan jonge makers; ook Lenette van Dongen zorgt voor korte bogen door met haar telefoon een ongedwongen fotopresentatie te houden op het podium, waarin ze met onopvallend verbindend activisme o.a. de LHBTIQ+ gemeenschap, dorpscultuur en vrouwen achter het stuur een eerlijker aanzien geeft.

Cabaretiers reageren op de opkomende identiteitscultuur door na te denken over hun eigen identiteit. Peter Pannekoek neemt zichzelf als 'alleenstaande man' onder de loep, Jan Beuving bestudeert hoe hij wiskundige en christen zijn kan combineren, Saman Amini buigt zich over zijn status als vluchteling.

Veel cabaretiers zetten in hun programma's hedendaagse morele dilemma's centraal, rondom milieukwesties, discriminatie en grensoverschrijdend gedrag. Vrouwen als Anne Neuteboom, Nina de la Parra en Soundos verbergen hun woede niet langer en leveren krachtige aanklachten aan de status quo. Een enkeling als Roué Verveer besluit dapper en zonder ironie om niet meer achter de veranderende inzichten aan te rennen. Hij omarmt zijn ingesleten gedachten en gewoonten en brengt daarmee een groeiende maatschappelijke kloof aan het licht.

In de categorie levensgebeurtenissen nemen Peter Heerschop en Viggo Waas een bijzondere plek in. Zij maakten van hun bewerking van Wachten op Godot de ideale vorm om hun vriendschap centraal te zetten, die door het herseninfarct van Waas in 2021 op de proef werd gesteld.

Ook zien we een opvallend groot aantal voorstellingen over vaders en vaderschap, die wonderlijk genoeg nauwelijks op elkaar lijken. We zien mannen over hun vader praten: De broers van Kommil Foo dragen Grind op aan hun nog levende vader, Paul de Leeuw draagt de urn van zijn vader bij zich en ook in de finalistentour van Cameretten zien we de jonge

broers Joey & Dave de laatste maanden van hun vaders leven uitspelen rondom de kist; van kankerdiagnose tot uitvaart.

We zien ook veel kersverse vaders, die zich – misschien mede dankzij het nieuwe langere vaderschapsverlof – laten inspireren hier openhartige en liefdevolle voorstellingen over te maken. René van Meurs verbindt zijn relatie met zijn eigen vader aan zijn aanstaande vaderschap, Kasper van der Laan neemt ons mee naar de babykamer, Henry van Loon is naast vader van een baby ook stiefvader van een puber en brengt de relatie met zijn stiefzoon en zijn persoonlijke ongemak kwetsbaar tot leven. Patrick Nederkoorn gooit het over een compleet andere boeg en schetst naar aanleiding van zijn nieuwe liefde en prille vaderschap een onheilspellend toekomstscenario, waarmee hij een brug slaat naar de milieuzorgen van jongere generaties.

De meeste voorstellingen over vaderschap staan nu onder de categorie Entertainment, toch komt de vraag op of de emancipatoire rol die deze liefdevolle en eerlijke vaders spelen in onze sociaall historische context niet ook een vorm van engagement in zich dragen. Zagen we voorheen veel jonge mannen een afstandelijke en mopperende houding aannemen ten aanzien van baby's en kinderen, zien we nu talloze voorbeelden van hoe betrokken en emotioneel benaderbaar een vader ook zou kunnen zijn.

In een tijd waarin talloze gemarginaliseerde groepen opkomen voor het veranderen van verouderde wetten en regels gebaseerd op vormen van uitsluiting, voelt het bevragen van stereotypen ook als een belangrijke kerntaak voor een maatschappelijk bewuste maker.

Tot slot zijn we blij om te zien dat kleinkunst- en muziekprogramma's weer een grotere rol krijgen in het cabaret. Met Yentl en de Boer hebben we weer een artiest die grote zalen doet warmlopen voor programma's die vrijwel alleen uit muziek bestaan. Steeds meer, waaronder een groot deel van de genoemde cabaretiers, geven het lied weer een serieuze plek in het programma. Ook zijn er voor het eerst sinds de Poelifinario in de categorie 'kleinkunst' bestaat, drie uitstekende en zeer gevarieerde genomineerden in die categorie. Een mooie ontwikkeling.

Genomineerden voor de Poelifinario categorie Entertainment

2636 van René van Meurs

Van Meurs is vader geworden. Het is een verre van uniek gegeven, toch levert het bij elke vader unieke programma's op. Van Meurs' aanpak valt op dit afgelopen jaar, vanwege het uitgebalanceerde programma. Er is ruimte voor talloze komische anekdotes die herkenbaar zijn bij generatiegenoten, maar ook voor het besef dat vaderschap zorgt voor een kantelpunt in het leven, waar niet te licht over gedacht moet worden.

Zijn voorstelling start met een hoog tempo aan originele grappen over verjaardagsfeestjes tussen de kinderen van vrienden, waarop hun ouders maar zelden de volledige aandacht bij hun kind houden. Bijna onopmerkzaam schuift hij van daaruit door naar een ontroerend en ontwapenend portret over zijn vader. De aanstaande opa grijpt Van Meurs' naderende vaderschap aan voor een laatste vader-en-zoon survivaltrip in Schotland. Komisch en liefdevol is dit inkijkje in hun relatie, die ze allebei graag beter hadden gezien. Dankzij de humoristische ondersteuning van een Schotse reisbegeleider, blijft het verhaal luchtig en de grapdichtheid – ook binnen dit persoonlijke verhaal - hoog.

Bijzonder prettig aan Van Meurs is zijn gevarieerde talent. We lachen om goed getimed grappen en komisch beschreven levensechte scènes, maar ook om zijn mimiek, zijn uitstekende Schotse accent en de sensuele manier waarop hij het verleidingsdiner klaarmaakt voorafgaand aan het verwekken van zijn kindje. Al die gaven zet hij in om een gelaagd, beweeglijk programma te maken, waarin voor elk een hoop te lachen valt.

Van Meurs is vader. Niet alleen van een zoon, maar ook van een volwassen cabaretvorm en makerschap dat uiterst in balans is.

Gewoon Roué van Roué Verveer

In zijn nieuwe show maakt Roué Verveer de balans op nu hij de vijftig is gepasseerd. Het lijf is ondanks uitbundig trainen onverminderd aan het aftakelen en verder wenst hij de rest van zijn leven met nieuwe dingen niet meer mee te hoeven doen. Verveer haakt, net als een groot deel van zijn generatiegenoten, af.

Gewoon Roué is de meest kwetsbare voorstelling die Verveer op het toneel bracht en daarin toont hij als maker groei. Zonder in te boeten aan levenslust en optimisme, en zonder zichzelf als oude man te sparen; zijn fysieke beperkingen zoals het groeien van een lange oorhaar worden uiterst geestig gemimed, zijn eerste prostaatonderzoek met de volle onwennigheid doorvoeld.

Verveer neemt het publiek mee in zijn gedachten en reflecties; over genderneutrale toiletten: die zijn onnodig ingewikkeld en jagen bars op kosten. Over vliedschaamte: vroeger heb ik nooit kunnen vliegen, ik wil nu even genieten. Over de oprukkende vegetariërs op zijn Facebooktijdlijn: laat me van mijn diner genieten met mijn gezin. Die gedachten zijn zeker

niet altijd even fraai en progressief. Maar wel eerlijk. Hij staat hierin ook zeker niet alleen. Het grote applaus en de bulderende lach die hij voor zijn statements weet op te roepen, werken ook troostend voor al zijn afgehaakte perspectiefgenoten.

Met Gewoon Roué maakt hij geen vrienden, hij irriteert en frustreert, maar zet ook anderen aan tot relativering en een stap voorwaarts: “leef, maar vooral ook: laat leven”. Met diens dwarse mening zorgt Verveer voor reuring bij een publiek dat uit de breedte van de samenleving komt. Onderaan de streep zorgt hij vooral voor een bulderende lach.

Warm van Kasper van der Laan

Kasper van der Laan heeft een unieke aanpak als het gaat om het bespelen van de zaal. Bij hem geen zorgvuldig opgebouwde en getimede woordgrap, geen geïmproviseerd gesprek met de zaal om een bruggetje te maken naar het volgende onderwerp. Als ware het een collectief ritueel, open en toegankelijk, trekt Van der Laan je binnen zijn ‘inner circle’. Hij mijmert wat, overpeinst een bezoek aan een regulier herentoilet, en plotseling heeft hij de zaal beet. Met zijn overtuigend droogkomische performance verleidt hij je als het ware tot de slappe lach.

Hierdoor gaan zijn anekdotes erin als warme broodjes en biedt Warm het publiek uitbundig plezier en allesomvattende troost. Een bijzonder moment uit Warm is als Van der Laan zijn bezoekers begint te dirigeren. Niet als instrumenten of als koor, maar als een dierentuin. Hij neemt nota bene plaats in de zaal om als een dirigent in de orkestbak de verschillende vleugels van de zaal aan het knorren of blaffen te zetten. Het gekste van alles: of het nu om een cursus zwaaien of boerderijdieren nadoen gaat, als publiek ga je voor de bijl.

De rode draad van de voorstelling is simpelweg zijn kalmpjes heen en weer slepen van blokken. De speelblokken van een dreumes, blijkt al snel, want ook deze roodharige cabaretier is vader geworden. Dit zorgt voor een prettig dynamisch toneelbeeld, dat Van der Laan letterlijk houvast en speelruimte biedt. Ook hier biedt het jonge vaderschap tal van aanknopingspunten voor geestige meligheid en aan het slot zelfs een beetje ontroering. Want ja; wij zijn het sterke verhaal dat hij vanavond aan zijn kleine ophangt, inclusief de dierentuin. Niet alleen onze wereld ziet er na Warm wat lichter, geestiger en ook een tikje vreemder uit, maar ook die van zijn kindje.

De Poelifinario 2023 in de categorie Entertainment wordt toegekend aan 2636 van René van Meurs

Genomineerden voor de Poelifinario categorie Engagement

Hoogtij van Patrick Nederkoorn

Knappe maker die -nu nog- origineel uit de hoek kan komen met het thema klimaatcrisis. Patrick Nederkoorn doet het, met finesse en geestigheid, door met vooruitziende blik het woord te richten tot onze oosterburen: bereid je voor op de Nederlandse klimaatvluchteling. Nederlanders zullen over niet al te lange tijd zelf de gelukszoekers zijn. Hoogtij ging als een van de eerste voorstellingen in première vorig jaar, en zette de toon voor het hele seizoen. We konden zijn ingenieuze bouwwerk het hele jaar niet uit ons hoofd zetten.

Ook wie inmiddels het woord milieu niet meer horen kan, wordt vriendelijk aan de hand genomen door de begripvolle bemiddelaar die Nederkoorn in dit programma van zichzelf maakt. Voor hemzelf was een aantrekkelijke milieuactiviste nodig voor hij de vegetarische bitterbal eens uit wilde proberen, spijt heeft hij er nooit van gehad. Zijn liefdesgeschiedenis vormt een ideale basis voor een verbindend verhaal tussen milieubeu en milieubewust.

Een ongemakkelijk realistisch doemscenario is de belangrijkste bron van vermaak: een sadistische Duitse basisschoolleraar zwemt met Nederlandse vluchtelingenkinderen over Madurodam en wijst verlekkerd alle ondergelopen steden aan. Dat de voorstelling onder de titel Die Orangene Gefahr ook in Duitsland staat, is nou net een van die doordachte details waar Nederkoorn je zo charmant mee aan de haak slaat.

Ja, overal is zorgvuldig over nagedacht. Verhaal, humor, doemscenario, scenografie, muziek en geluidsfragmenten grijpen naadloos in elkaar. Waar Nederkoorn je even het gevoel geeft dat je met een vrolijke moraal naar huis kan, blijkt er toch nog een vernietigend slotakkoord klaar te liggen. Zo levert hij een beklijvende voorstelling af waarin fantasie en realiteit, optimisme en pessimisme wonderlijk gezellig hand in hand gaan.

DNA van Peter Pannekoek

Wie dacht dat Peter Pannekoek met zijn oudejaarsconference op de toppen van zijn kunnen navigeerde, had het mis: als maker durft Pannekoek wederom zijn eigen grenzen te onderzoeken, met een zinderende, gevaarlijke voorstelling als gevolg.

Weinig cabaretiers werken zo hard als Pannekoek aan hun voorstelling en het straalt er aan alle kanten vanaf. Grote thema's, originele perspectieven, gedurfde conferences, uiteenlopende humor: hij daagt zichzelf met elke voorstelling uit en kiest nooit de makkelijkste weg. Aan scherpte, lef en doordachte zinsneden geen gebrek.

In DNA buigt hij zich, net als zijn generatiegenoten, over het stichten van een gezin. Maar anders dan zijn generatiegenoten moet hij zich verhouden tot het label 'alleenstaande man', want een gezin stichten is hij niet van plan. Meest beklijvend is het deel waarin hij de pedofiel omarmt: niet te verwarren met de pedoseksueel, die ernaar handelt. In een

weloverwogen, vriendelijk pleidooi voor nuance en mededogen confronteert hij ons met onze veroordelende inborst en maakt daarmee veel indruk. Meer dan grenzen opzoeken om ze te kunnen overschrijden, zoekt Pannekoek ze op om ze te bevragen.

Wat daarnaast prijzenswaardig is, is hoe hij zijn liefde voor het podium een plek heeft gegeven in de voorstelling. In een sterke opening schetst hij een haast wanhopig toekomstvisioen: de registratie van de allerlaatste voorstelling gespeeld in het theater, in VR te beleven, inclusief bufferproblemen. Natuurlijk gespeeld door onze meest toegewijde cabaretier, Peter Pannekoek. Zijn nalatenschap is niet zijn stamboom, maar zijn vakmanschap: naar alle verwachting komen er nog veel voorstellingen bij.

Team Solo van Merijn Scholten

Merijn Scholten is niet langer onderdeel van het duo De Partizanen, maar alleen aan de slag gegaan. Vanwege zijn succes op social media in coronatijd waren de verwachtingen hooggespannen. Die maakt hij meer dan waar in Team Solo. Hilarisch, muzikaal en energiek vliegen de karakters de toeschouwer om de oren. Karakters die zo levensecht zijn, en toch zo grappig, dat je moet concluderen dat Scholten iets heel ongemakkelijks op het spoor is.

De voorstelling komt duidelijk voort uit de samen-eenzame coronapandemie, waarin we op schermen aangewezen waren, maar gaat daar niet over. Team Solo gaat over onze wereld, hoe we met elkaar praten en de maskers die we opzetten om in een hokje te passen, maar het gaat ook over Scholten zelf. Zo interviewt hij zichzelf op de radio om een stukje biografie prijs te geven, vraagt zijn vriendin zich af met welk typetje ze vandaag een relatie heeft en geeft hij zichzelf gaandeweg steeds meer prijs. In zijn hybride overgang van scherm naar toneel en van duo naar solo lopen de karakterpersiflages en versies van hemzelf elkaar steeds meer in de weg en wordt duidelijk dat geen van zijn persiflages alleen maar grappig is.

Met Team Solo levert Scholten meer af dan een slim sketchprogramma: met zijn eigenzinnige manier van performen windt hij het publiek om zijn vinger. Hij maakt op geraffineerde wijze het onvermogen van de mens voelbaar, hoe zich te verhouden tot zijn eigen gecreëerde technologie en ontwikkeling. En dat maakt 'Team Solo' onweerstaanbaar voor een zeer groot publiek. Dat de voorstelling er met de video-effecten en flitsend licht van Marc Heinz en muziek van Nature Boy ook nog eens schitterend uitziet, maakt van Team Solo een volstrekt unieke bijdrage aan dit theaterseizoen.

De Poelifinario 2023 in de categorie Engagement wordt toegekend aan DNA van Peter Pannekoek

Genomineerden voor de Poelifinario categorie Kleinkunst

Modderkruipers van Yentl en de Boer

In Modderkruipers halen Yentl en de Boer het beste in elkaar naar boven en is het duo volkomen op elkaar ingespeeld. We hebben er best even op moeten wachten, want is pas hun eerste volledig nieuwe voorstelling sinds Magie in 2017. Ze kozen ervoor minder te praten en meer te zingen, twee multi-instrumentalisten mee te nemen en uit te pakken met decor en kostuums. Het zorgt voor een zinnenstrelend theaterconcert, waarin het aantal prachtige liedjes zo groot is, dat er nauwelijks een favoriet aan te wijzen valt.

Ze zetten de in de modder gekropen mens centraal, die onder een dekentje kruipt als het moeilijk wordt. Dit onderwateruitgangspunt is met name in de prachtige, luchtige kostuums terug te zien en in een fantastisch samenspel tussen licht en decor, waardoor we ons op de rivierbodem wanen. Nu is het podiumbeeld even mooi als hun muziek en samenzang altijd al was, en in schaal en uitwerking van opvallend formaat voor onze hedendaagse Nederlandse kleinkunsttraditie.

Wat daar gelukkig nog steeds goed in past is het geestige ongemak waar Yentl en de Boer hun verstillingsmee relativeren. Hoogtepunt van ongemak is een ranzig verhaal over het helpen van een krolse kat, een nieuwe ongemaksklassieker is een lied waarin ze niet zeker weten of de vader van een vriend is overleden; irritatie over het niet-weten neemt het over van eventueel broodnodig medeleven, met prettig donkere humor als uitkomst. Door die ruimte voor meligheid weten tere, zorgvuldige liedjes, zoals het lied Wanneer begint het leven echt des te meer te raken.

Yentl en de Boer hebben met Modderkruipers een volwassen, doorontwikkelde vorm en sound gevonden, waarmee ze hun publiek zorgvuldig en vastberaden de coronamodder uit trekken.

Grind van Kommil Foo

Dat de gebroeders Raf en Mich Walschaerts met hun nieuwste programma wederom een ijzersterk en uitgebalanceerd kleinkunstpamflet afleveren, ligt in de lijn der (hoge) verwachtingen. Als geen ander bewaken ze het evenwicht tussen sentiment en ontroering, humor en vertederend, terwijl ze grote thema's behandelen als liefde, geboorte, dood en wat je moet in de tussentijd. In Grind doen ze dit aan de hand van hun eigen familiechroniek.

Met liefdevolle kwetsbaarheid en komisch zelfbewustzijn zetten ze het onvermogen van drie generaties mannen centraal. In hink-stap-sprongen maken de twee ruige mannen een tijdreis langs de Walschaertsen. De aantrekkingskracht van het duo schuilt in de tederheid waarmee deze ruwe bolsters te werk gaan; vijftigplussers die zo liefdevol over hun nog levende ouders vertellen, kan niet anders dan ontroering oproepen.

Bijzonder aan Grind zijn niet zozeer de verhalen die ze vertellen, maar de manier waarop vorm en inhoud samenwerken. De twee bedienen zich van muziek, slapstick, scènes, dans en vertelvormen. Gokverslaafde opa krijgt in zijn eigen lied precies genoeg genade van zijn kleinzoons (heel weinig), de versierpogingen van hun vader krijgen vorm in een zeer dansbare seventies discoparodie. Met een achterstevoren vertelde relationele ruzie, heeft Mich afwisselend gelijk en ongelijk, en blijkt het des te belangrijker wie reageert op wat. Elke scène is binnen haar vorm komisch en vertederend tegelijk.

De broers werken behendig met hun tegenstellingen, maken hun verhaal keurig rond en leveren weer een prachtig programma af. Met de vastberaden manier waarop de broers ieders emoties bespelen, tonen ze zich meesters in hun vak.

Love It van Flip Noorman

Flip Noorman heeft een uniek, rauw stemgeluid en schrijft liedteksten die daar goed bij passen. In zijn zondige poëzie heeft de nacht een prominente plek. Al die elementen komen prachtig tot hun recht in Love it. De voorstelling laat zich beleven als een bomvolle rockopera, en is een vrijwel volledig gezongen muzikale reis.

Noorman neemt ons mee naar het commerciële cruiseschip genaamd 'Love It': een soort dystopisch luilekkerland voor volwassenen als metafoor van de consumptiemaatschappij. Hij raakte geïnspireerd door een uitspraak van Vlaamse psychiater Dirk de Wachter, die de tegenwoordige tijd vergeleek met een speedboot: Wie niet mee kan, valt buitenboord in de 'sloepen van de psychiatrie'.

Weinig andere cabaretiers richten hun pijlen momenteel op het kapitalisme, of heeft aandacht voor de psychologische slachtoffers van de gejaagde tijd. Het nummer 'Ze weten wie je bent' brengt het beklemmende leven van de 'psychiatrisch patiënt' empathisch naar voren. Het is zeker niet het enige beklijvende nummer uit Love it: ook het cynische 'Brood en spelen' en het kritische 'Onzichtbare hand' weet te raken.

Als performer weet Noorman ook te overtuigen. Elk lied ondergaat hij een subtiele maar sublieme transformatie, en neemt een andere rol op het schip aan. Uiterst knap spelend; de ene keer verlekkerd, de volgende bitter of verontwaardigd. Zo komt er elke keer een nieuwe draai of invalshoek, waardoor je je blijft verwonderen tot het eind. Flip Noorman is een van de weinige artiesten die je geweldig kunt vinden en waar je tegelijkertijd doodsbang voor bent. En dat is een gave.

De Poelifinario 2023 in de categorie Kleinkunst wordt toegekend aan Modderkruipers van Yentl en de Boer

Genomineerden voor de Neerlands Hoop

Christian van Eijkelenburg met Drift

Durf je jezelf opnieuw uit te vinden als cabaretier en theatermaker, als het duo (De Fransse Eijkel) stopt, waar je al zes jaar onderdeel van uitmaakt. Die vraag stelde Christian van Eijkelenburg zichzelf en het resultaat is een sterk debuut.

De droogkomische millennial is een fysiek sterke speler, die energiek en strak en tegelijkertijd innemend kan zijn. Met een frisse blik en links activistisch zelfbewustzijn neemt hij allerlei fenomenen op de hak als vormen van hippigheid; in zijn voorstelling stelt hij onder andere vragen bij dingen als spoken word, cancel cultuur en de noodzaak om jezelf altijd maar te 'identificeren'.

Om dit over te brengen gaf hij zelf een volledige beeld- en soundscape vorm op een projectiescherm. Kleurrijke, afwisselende video's geven het begin en eindpunt van scènes aan en doen dienst als decor. Ze vormen ook een tegenspeler, die hem confronteert met zijn twijfels en worstelingen.

Dit levert uiterst originele vondsten op. In een 'cancelquiz' zien we hem bijvoorbeeld zoeken naar de juiste politiek overcorrecte antwoorden op vragen die prettig absurd zijn opgesteld en bedoeld om hem in de val te laten lopen. Even later doet hij een vrolijk dansje en roepen social media reacties hem ter verantwoording: het blijkt een Russisch dansje te zijn. Dan weer loopt hij door de supermarkt en roepen alle producten wat voor leed ze hebben doorstaan om daar te komen, waardoor hij ze dus niet mag kopen van zichzelf. Zo is zijn voorstelling komisch en beklemmend tegelijk.

Christian laat met Drift overduidelijk iets nieuws zien. Zijn fantasierijke en eigenzinnige stijl en zijn mogelijkheid om die eigenhandig tot leven te brengen op het scherm, maken nieuwsgierig naar wat volgt.

nOOB met nOOB speelt nOOB

Isabelle Kafando en Laura Bakker kwamen, zagen en overrompelden de theaters en hun publiek met een wervelwind aan sketches. In alle opzichten is nOOB een zeer aan elkaar gewaagd duo dat elkaar volledig aanvult en versterkt; het speelplezier spat er van af. Hun stijl komt nog het meest in de buurt van het werk van Rundfunk, hun geluid is echter sterk eigen.

Door absurditeit en herkenbaarheid met elkaar te vermengen creëert nOOB een nieuwe realiteit. Eén waarin een eendje haar neus ophaalt voor het beschimmelde brood dat ze elke dag krijgt van iemand met een tussenjaar, waarin de irritante, maar zielige, oud-collega Holly op bedrijfsevenementen komt opdagen om het hele kantoor op zijn nummer te zetten in de stijl van The Office, en waarin twee snoezige konijntjes aan de drugs gaan op een festival.

Door al die vreemde types een vorm van onzekerheid te geven, zien we meer dan alleen flauw absurdisme: we zien een jong, realistisch perspectief op actuele thema's als identiteit, seksueel grensoverschrijdend gedrag, en een strijd om de macht. Hun spelkwaliteit is zeer hoog, in opbouw en timing schakelen de twee als een geoliede machine, waardoor het moeilijk te geloven is dat dit pas hun eerste voorstelling is.

De scènes zijn grof, muzikaal en hilarisch en laten de toeschouwers uitgeput en uitzinnig achter. Kafando en Bakker spelen met een jaloersmakend gemak samen en tonen zich daarin zowel toegankelijk als ontregelend. nOOB is een krankzinnig, hip en zeer overtuigend cabaretduo, waarvan de jury hoopt dat het zijn brutale frisheid nog lang vasthoudt.

Kim Schuddeboom met Ongeschreven

Kim Schuddeboom is een ongekend frisse wind in de stand up, en nu ook in het cabaret. Lastige thema's komisch behandelen lijkt haar specialiteit; opgroeien met een slimme maar fysiek beperkte broer gaf haar een uniek inkijkje in de respectvollere humor rondom handicaps. Licht cynisch en op nuchtere toon verhaalt zij daarnaast soepel over de lesbische liefde en alle daarbij horende (on)gemakken, inclusief seksuele avonturen en zoektocht naar sperma voor eventuele kinderen. Met haar expliciete en eerlijke beschrijvingen, spaart ze daarbij niemand's ongemak.

Uit liefde volgde zij daarnaast haar vriendin naar een gesloten gemeenschap in Portugal, waar ze in een klooster leefde volgens de regels van een goeroe: al op dag één niet per se iets voor haar, toch bleef ze er 1,5 jaar wachten of haar vriendin er misschien een keer genoeg van kreeg. Een gegeven dat plezierig uitgedroefd kan worden. Aan pure, verfrissende en onbeschaamde comedy goud is geen gebrek in het leven van deze ongedwongen comédienne.

Vanuit de discipline stand-up comedy een boeiende, avondvullende theatershow produceren, is geen vanzelfsprekendheid. Kim Schuddeboom doet niet alleen dit, maar weet ook van haar vele publieksinteracties méér dan een trucje voor de makkelijke lach te maken. Met veel lef neemt ze onderwerpen uit de zaal, creëert on the spot nieuw materiaal, om daarna even gemakkelijk haar eigen verhaal te hervatten. Een simpel glas appelsap zorgt voor houvast, als alternatieve rode draad. Zo blijft haar voorstelling de titel Ongeschreven eer aan doen en laat ze zien dat ze naast in de comedyclub ook (juist!) in het theater thuis hoort.

Saman Amini met Saman Amini's Integratieplan

Na verschillende theatervoorstellingen over zijn leven als vluchteling en asielzoeker, zijn laatste ook al een solo, is het oer-Hollandse cabaret een treffende volgende stap in het 'ultieme integratieplan' van Saman Amini. Op zijn vrolijke missie om de Best Geïntegreerde Allochtoon Sinds Máxima te worden, neemt hij ons in zijn Integratieplan mee in zijn lot en

leven als nieuwkomer in Nederland. In dit opvallend goed samenhangende programma legt hij onze omgang met nieuwkomers vlijmscherp onder de loep.

Geestig en charmant, maar ook uitdagend, boos en een tikkeltje gevaarlijk bespeelt en bevraagt Amini zijn publiek. Zijn goede wil en hartstochtelijke wens om te integreren zorgt voor een boeiende mix van emoties: frustratie, hoop, troost, enthousiasme en diepe teleurstelling over hoe de Nederlandse samenleving hem verwelkomt. Met kalme liedjes gunt hij zijn publiek momenten van bezinning.

Met een ogenschijnlijk eenvoudig decor van fragiele lampjes houdt hij speels bij hoeveel procent geïntegreerd hij zichzelf kan noemen – sommige ervaringen scoren hoog, andere wat lager. Hij is streng over zijn vader, die na zestien jaar nog geen Nederlands kan, maar ook over het plattelandsdorp waar hij gedurende zijn deelname aan het programma 'Puberruil' terecht kwam. Die verhaallijn is naast grappig ook onthutsende feedback voor het dorp, die zorgt voor schaamte en inzicht. Zo verbindt Amini pijn en humor knap met elkaar.

Ondanks alles blijft de hoopvolle gedachte overeind dat het allemaal nog wel eens goed kan komen in Nederland, wat bewonderenswaardig is. De jury hoopt dat dit uitstapje naar de cabaretwereld niet eenmalig is en moedigt hem aan om humor te blijven gebruiken voor het vertellen van zijn verhalen.

De Neerlands Hoop 2023 wordt toegekend aan nOOB met nOOB speelt nOOB

De VSCD Cabaretjury 2022-2023 bestaat uit:

Charlotte Louwers (voorzitter a.i.), directeur Theater De Bussel | **Marijt Helmink**, directeur Theater de Storm | **Joris Kemps**, directeur Theater Hof 88 | **Victorine Plante**, artistiek leider Theatergroep Aluin | **Rosalie Fleuren**, recensent Theaterkrant | **Cyanne Moe-Tjon**, hoofd artistieke zaken Theaters Diligentia & PePijn | **Luuk Adema**, programmeur Stadsschouwburg Utrecht

